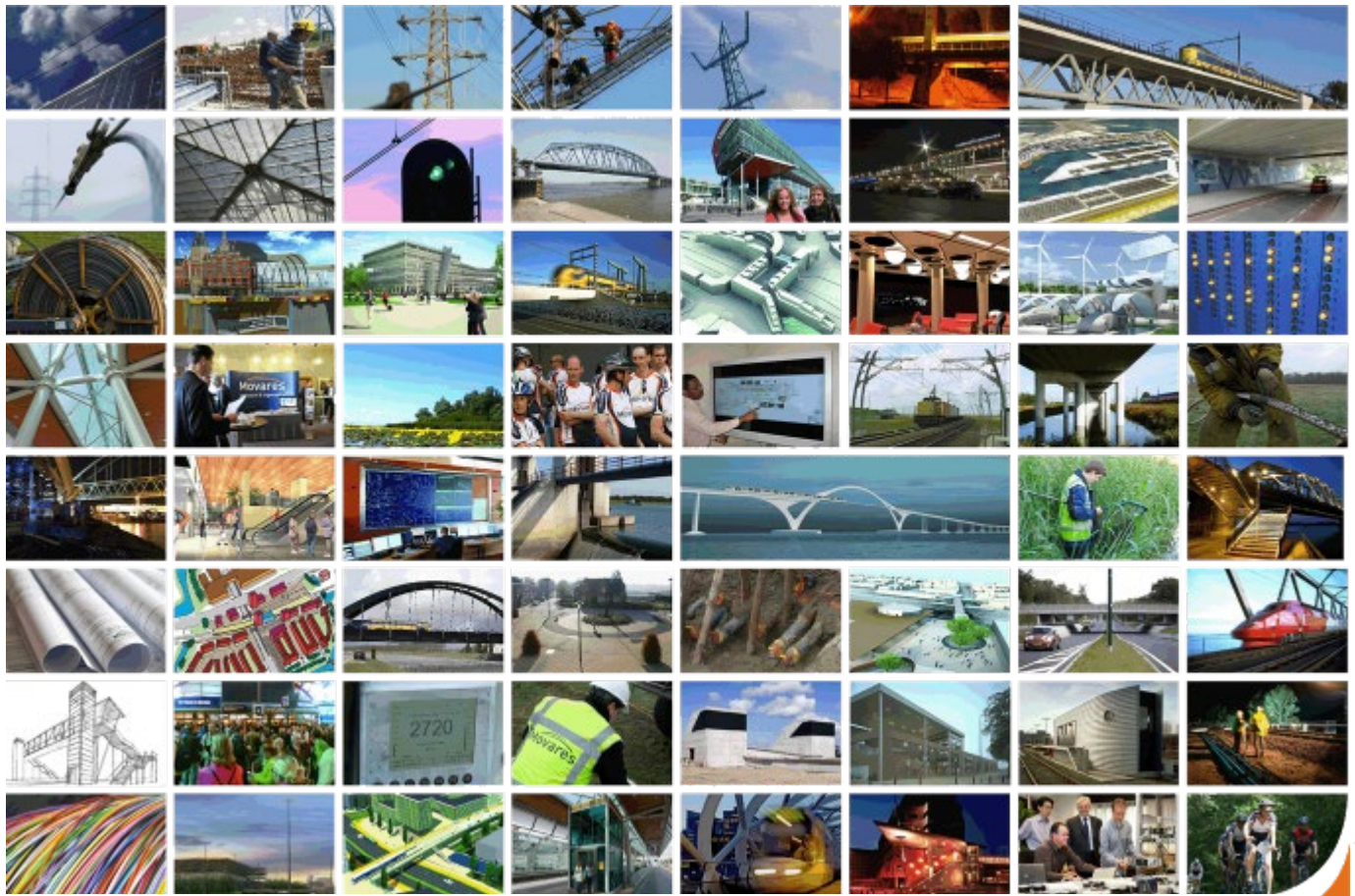

effecten op beschermde soorten en gebieden

wij verbinden

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Wettelijk kader	3
1.3 Doel	3
2 Locatie en activiteiten	4
2.1 Locatie	4
2.2 Activiteiten	4
3 Werkwijze	5
4 Gebiedsbescherming: resultaten en effecten	6
4.1 Aanwezigheid beschermde gebieden	6
4.2 Effecten op beschermde gebieden	6
4.2.1. Natura 2000	6
4.2.2. Ecologische Hoofdstructuur	6
5 Soortbescherming: resultaten, effecten en vervolgstappen	7
5.1 Planten	7
5.1.1. Resultaten bureaustudie	7
5.1.2. Resultaten veldbezoek	8
5.1.3. Effectbespreking	8
5.1.4. Vervolgstappen	8
5.2 Vogels	8
5.2.1. Resultaten bureaustudie	8
5.2.2. Resultaten veldbezoek	8
5.2.3. Effectbespreking	8
5.2.4. Vervolgstappen	8
5.3 Grondgebonden zoogdieren	9
5.3.1. Resultaten bureaustudie	9
5.3.2. Resultaten veldbezoek	9
5.3.3. Effectbespreking	9
5.3.4. Vervolgstappen	9
5.4 Vleermuizen	9
5.4.1. Resultaten bureaustudie	9
5.4.2. Resultaten veldbezoek	10
5.4.3. Effectbespreking	10
5.4.4. Vervolgstappen	10
5.5 Reptielen	11
5.5.1. Resultaten bureaustudie	11
5.5.2. Resultaten veldbezoek	11
5.5.3. Effectbespreking	11
5.5.4. Vervolgstappen	11
5.6 Amfibieën	11
5.6.1. Resultaten bureaustudie	11
5.6.2. Resultaten veldbezoek	11
5.6.3. Effectbespreking	11
5.6.4. Vervolgstappen	12

5.7 Vissen	12
5.7.1. Resultaten	12
5.7.2. Vervolgstappen	12
5.8 Ongewervelden	12
5.8.1. Resultaten bureaustudie	12
5.8.2. Resultaten veldbezoek	12
5.8.3. Effectbespreking	12
5.8.4. Vervolgstappen	12
6 Conclusies en aanbevelingen	13
6.1 Conclusies	13
6.1.1. Gebiedsbescherming	13
6.1.2. Soortbescherming	13
6.2 Aanvullend onderzoek	13
6.3 Ontheffing Flora- en faunawet	13
6.4 Maatregelen	14
6.4.1. Gebiedsbescherming	14
6.4.2. Soortbescherming	14
7 Literatuurlijst	15
Colofon	16

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Vivare is voornemens om een locatie aan de Mozartstraat in Elst opnieuw te ontwikkelen. Ten behoeve van de bouw van 21 levensloopbestendige appartementen wordt de bestaande bebouwing van 8 kleine woningen gesloopt. Het plantsoen met hondentoilet en een deel van het schoolplein worden opnieuw ingericht door de gemeente Overbetuwe. Voor de sloop van de woningen aan de Mozartstraat is reeds een separate quick scan ecologie uitgevoerd (Reijbroek, 2013). Dit deel valt derhalve buiten de scope van deze rapportage.

1.2 Wettelijk kader

Bij dergelijke ruimtelijke ontwikkelingen is het vanuit natuurwetgeving van belang om na te gaan of er door de werkzaamheden negatieve effecten op beschermde natuurwaarden optreden. In de voorliggende quick scan ecologie worden alle beschermde soortgroepen flora en fauna behandeld (Flora- en faunawet) en wordt tevens ingegaan op de gebiedsbescherming (Natuurbeschermingswet, Nota Ruimte). Voor uitleg over het wettelijke kader wordt verwezen naar bijlage 1.

1.3 Doel

Voorliggende rapportage betreft een quick scan waarmee een goede eerste indruk over de natuurwaarden in het onderzoeksgebied wordt verkregen. Na afronding van de quick scan is duidelijkheid verkregen over eventuele vervolgstappen: is er aanvullend veldonderzoek nodig en is het nodig om een ontheffing of vergunning aan te vragen.

De quick scan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Komen ter plaatse en in de omgeving van de geplande werkzaamheden beschermde soorten voor?
- Wat is het effect van het project op de beschermde soorten?
- Bevinden zich in de omgeving van de geplande werkzaamheden beschermde gebieden?
- Wat is het effect van het project op de beschermde gebieden?
- Is er eventueel aanvullend onderzoek nodig?
- Is er een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig?
- Is er een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet nodig?
- Is er toestemming nodig voor werken in EHS gebied?

2 Locatie en activiteiten

2.1 Locatie

Het onderzoeksgebied ligt aan de Mozartstraat in Elst, in de provincie Gelderland. Het bestaat uit:

- een voormalig schoolplein met een overkapping (voorheen fietsenstalling), berging en een aantal bomen;
- een klein plantsoen met hondentoilet;
- een gebouw (voormalige school) van de BSO/KDV 'Nannies'.

De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1: luchtfoto met hierin het plangebied rood gemarkeerd. Het blauwgemarkeerde deel is in een aparte quick scan onderzocht en valt derhalve buiten de scope van dit onderzoek.

2.2 Activiteiten

Het plangebied zal opnieuw worden ingericht. Hierbij zullen 21 levensloopbestendige appartementen, een parkeerplaats, een langzaam verkeerontsluiting van de BSO/KDV Nannies vanaf de St. Maartenstraat en Mozartstraat en een plantsoen worden gerealiseerd. Hiertoe zullen plaatselijk bomen en andere vegetatie worden verwijderd en zal de berging worden gesloopt. Aan het gebouw van de BSO/KDV 'Nannies', dat binnen het plangebied valt, worden geen werkzaamheden uitgevoerd. De voorgenomen sloop van de woonhuizen aan de Mozartstraat (blauw omlijnd in figuur 1) valt buiten de scope van deze rapportage, hiervoor is reeds een separate quick scan uitgevoerd (Reijbroek, 2013). Een planning van de werkzaamheden is nog niet bekend.

3 Werkwijze

Voor de quick scan ecologie zijn de volgende stappen doorlopen:

1. Bureaustudie

Er is een inventarisatie gedaan naar bestaande verspreidingsgegevens van beschermde soorten. Hiervoor zijn diverse verspreidingsatlassen en internetbronnen geraadpleegd. Als uitgangspunt hierbij is aangehouden dat wordt gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten binnen het uurhok (5 x 5 km) van de projectlocatie, en naar aangrenzende uurhokken. Met de bureaustudie is tevens gekeken naar de ligging van beschermde gebieden.

2. Oriënterend veldbezoek

Er is op 1 september 2013 door een ervaren veldecoloog een bezoek aan het plangebied gebracht. Hierbij is middels visuele inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren op en rond het plangebied. De inspectie vond plaats zonder gebruik van hulpmiddelen (zoals schepnet, boomcamera, batdetector, vallen). Tijdens de inspectie heeft tevens een beoordeling van potentiële geschiktheid als groeiplaats, verblijfplaats en/of foerageergebied plaatsgevonden (biotoopbeoordeling).

3. Conclusies

Op basis van de gegevens uit de bureaustudie en het oriënterende veldbezoek heeft een beoordeling plaatsgevonden van de effecten van de voorgenomen ingreep op de natuurwaarden in de omgeving van het plangebied en zijn aanbevelingen gegeven voor vervolgstappen.

4 Gebiedsbescherming: resultaten en effecten

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden nabij de projectlocatie. Tevens wordt ingegaan op mogelijke effecten van de voorgenomen ingreep op beschermde gebieden.

4.1 Aanwezigheid beschermde gebieden

Binnen een straal van 4 kilometer van het plangebied is geen Natura 2000-gebied aanwezig. Wel is op ca. 1 kilometer van het plangebied Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van de provincie Gelderland aanwezig (zie figuur 2).

Figuur 2: Luchtfoto met ligging plangebied (rood) ten opzichte van de EHS (groen gemarkeerd) (bron: www.gelderland.nl, bron luchtfoto: Geoserver).

4.2 Effecten op beschermde gebieden

4.2.1. Natura 2000

Gezien de afstand worden er door de voorgenomen ingreep geen effecten op Natura 2000-gebieden verwacht.

4.2.2. Ecologische Hoofdstructuur

Op ca 1 kilometer van het plangebied is EHS aanwezig. Er treedt geen ruimtebeslag op. Gezien de afstand, de ruime aanwezigheid van tussenliggende bebouwing en de kleinschalige aard van de werkzaamheden wordt ook niet verwacht dat indirecte negatieve effecten optreden (zoals licht, geluid, trillingen en stikstofdepositie).

5 Soortbescherming: resultaten, effecten en vervolgstappen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten nabij de projectlocatie. Tevens wordt ingegaan op mogelijke effecten die door de werkzaamheden, zoals genoemd in hoofdstuk 3, op beschermde soorten kunnen optreden. Waar dit van toepassing is worden vervolgstappen besproken (zoals maatregelen, nader onderzoek of aanvraag ontheffing).

De resultaten, effecten en eventuele vervolgstappen zijn per soortgroep weergegeven.

5.1 Planten

5.1.1. Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de strenger beschermde soorten (opgenomen in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet) weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 1: Strenger beschermde plantensoorten die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron: www.telmee.nl).

Tabel FF-Wet	Soort
2	daslook
2	franjugentiaan
2	gulden sleutelbloem
2	jeneverbes
2	klein glaskruid
2	lange ereprijs
2	muurbloem
2	prachtklokje
2	rapunzelklokje
2	rietorchis
2	ruig klokje
2	schubvaren
2	steenbreekvaren
2	tongvaren
2	veldsalie
2	vleeskleurige orchis
2	waterdrieblad
2	wilde kievitsbloem
2	wilde marjolein

5.1.2. Resultaten
veldbezoek

Binnen het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen. Het grootste deel van het plangebied bestaat uit verharding, gazon en bosplantsoen. Lokaal zijn enkele ruigtekruiden aanwezig, waaronder braam, brandnetel en reuze balsemien. Beschermde soorten worden op basis van het veldbezoek en het biotoop binnen het plangebied niet verwacht.

5.1.3. Effectbespreking

Er worden geen effecten op beschermde plantensoorten verwacht.

5.1.4. Vervolgstappen

Er zijn voor beschermde planten geen vervolgstappen benodigd.

5.2 Vogels

5.2.1. Resultaten
bureaustudie

In de omgeving van het plangebied komen 64-84 broedvogelsoorten voor waarvan 8-10 soorten zijn opgenomen op de Rode lijst (SOVON, 2002).

5.2.2. Resultaten
veldbezoek

Binnen en rond het plangebied zijn bomen, struiken en ruigten aanwezig die geschikt zijn als broedbiotoop voor diverse broedvogels.

Binnen het plangebied zijn geen bomen aanwezig met holten of horsten die geschikt zijn voor gebruik door vogels met jaarrond beschermde nesten. Ook de te verwijderen bebouwing is niet geschikt voor gebruik door vogels met jaarrond beschermde nesten.

5.2.3. Effectbespreking

Indien er tijdens de broedperiode bomen of ruigtevegetatie worden verwijderd kunnen hierdoor broedende vogels worden verstoord. Dit is in strijd met de Flora- en faunawet.

In de te verwijderen bomen en bebouwing zijn geen jaarrond beschermde nesten aanwezig. Er worden derhalve geen effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten verwacht.

5.2.4. Vervolgstappen

Om effecten op broedende vogels te voorkomen dienen werkzaamheden waarbij bomen/struiken/vegetatie worden verwijderd, buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, moet door een ter zake kundige worden gecontroleerd of er in te verwijderen bomen/struiken/vegetatie broedende vogels aanwezig zijn. Indien effecten op broedende vogels niet kunnen worden uitgesloten mag er niet gewerkt worden.

5.3 Grondgebonden zoogdieren

5.3.1. Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de strenger beschermde soorten (opgenomen in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet) weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 2: Strenger beschermde soorten grondgebonden zoogdieren die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron: www.telmee.nl).

Tabel FF-Wet	Soort
3	bever
3	boommarter
3	das
2	eekhoorn
3	otter
2	steenmarter
3	waterspitsmuis

5.3.2. Resultaten veldbezoek

In het plangebied zijn geen grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Wel kunnen op basis van biotoop diverse algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren, zoals egel, mol en huisspitsmuis worden verwacht (tabel 1 van de Flora- en faunawet).

Binnen het plangebied is geen geschikt leefgebied aanwezig voor strenger beschermde soorten grondgebonden zoogdieren.

5.3.3. Effectbespreking

In het plangebied worden alleen algemeen beschermde soorten grondgebonden zoogdieren (tabel 1 van de Flora- en faunawet) verwacht. Deze worden mogelijk door de werkzaamheden verstoord. In de omgeving is voldoende biotoop aanwezig waar deze dieren naar kunnen uitwijken.

5.3.4. Vervolgstappen

Om effecten op algemeen beschermde soorten grondgebonden zoogdieren zoveel mogelijk te beperken dienen de werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd van één kant uit te worden uitgevoerd zodat aanwezige dieren in de gelegenheid zijn om te ontkomen. Dit valt onder de zorgplicht.

Er hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd, voor algemeen beschermde soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke projecten.

5.4 Vleermuizen

5.4.1. Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de vleermuissoorten weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn. Alle inheemse vleermuizen zijn opgenomen in tabel 3 van de Flora- en faunawet.

Tabel 3: Vleermuissoorten die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron: www.telmee.nl).

Tabel	Soort
-------	-------

FF-Wet	
3	baardvleermuis
3	bechstein's vleermuis
3	bosvleermuis
3	franjestaart
3	gewone dwergvleermuis
3	gewone grootoorvleermuis
3	laatvlieger
3	meervleermuis
3	rosse vleermuis
3	ruige dwergvleermuis
3	tweekleurige vleermuis
3	watervleermuis

5.4.2. Resultaten veldbezoek

Vliegroutes en foerageergebied

Binnen en rond het plangebied zijn diverse bomen aanwezig die mogelijk door vleermuizen worden gebruikt als vliegroute en foerageergebied. Ook zijn rond het plangebied diverse gebouwen aanwezig die door vleermuizen als verblijfplaats kunnen worden gebruikt, waaronder het gebouw van de BSO/KDV 'Nannies'.

Verblijfplaatsen

Binnen het plangebied zijn geen bomen aanwezig die geschikt zijn als verblijfplaats. De te slopen berging bestaat grotendeels uit een open overkapping zonder geschikte ruimten voor vleermuisverblijven. Onder de overkapping zijn echter wel enkele afgesloten ruimten aanwezig die mogelijk geschikte verblijfplaatsen bevatten. Waarschijnlijk zijn deze ruimten niet geschikt als verblijfruimte (in verband met lage ruimte, enkellaags dak en verstoring overdag). Aanwezigheid van vleermuisverblijven in de berging kan zonder visuele inspectie van binnenuit echter niet geheel worden uitgesloten.

5.4.3. Effectbespreking

De afgesloten gedeelten van de te slopen berging zijn mogelijk als verblijfplaats voor vleermuizen in gebruik. Indien dit het geval is zal de sloop leiden tot vernietiging van vleermuisverblijven.

De bomen binnen het plangebied maken mogelijk deel uit van een vliegroute en of foerageergebied van vleermuizen. Gezien de ruime aanwezigheid van te behouden bomen langs de projectgrenzen worden geen negatieve effecten door het verwijderen van bomen verwacht. In de bomen zijn geen geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig. Het gebouw van de BSO/KDV 'Nannies' is mogelijk als verblijfplaats voor vleermuizen in gebruik. Dit gebouw blijft echter behouden en het blijft door de te behouden bomen buiten het plangebied voldoende beschut om als verblijfplaats te kunnen dienen.

Bij verhoogd gebruik van kunstlicht (tijdens de werkzaamheden of door de nieuwe inrichting) kan verstoring optreden op verblijfplaatsen en op foeragerende of passerende vleermuizen.

5.4.4. Vervolgstappen

Om effecten op vleermuisverblijven te voorkomen dient de te slopen berging nader te worden onderzocht op gebruik door vleermuizen.

Om te voorkomen dat door gebruik van kunstlicht (tijdens de werkzaamheden of door de nieuwe inrichting) verstoring optreedt op verblijfplaatsen en op foeragerende of passerende dieren, dient gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting. Hierbij dient lichtval op bomen en gebouwen te worden vermeden.

5.5 Reptielen

5.5.1. Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de strenger beschermde soorten (opgenomen in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet) weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 4: Strenger beschermde soorten die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron: www.telmee.nl).

Tabel FF-Wet	Soort
3	adder
3	gladde slang
3	hazelworm
2	levendbarende hagedis
3	ringslang
3	zandhagedis

5.5.2. Resultaten veldbezoek

Binnen het plangebied is geen biotoop aanwezig dat geschikt is voor reptielen. Er worden dan ook geen reptielen verwacht.

5.5.3. Effectbespreking

Er worden geen effecten op reptielen verwacht.

5.5.4. Vervolgstappen

Er zijn voor reptielen geen vervolgstappen benodigd.

5.6 Amfibieën

5.6.1. Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de strenger beschermde soorten (opgenomen in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet) weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 5: Strenger beschermde amfibieën die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron: www.telmee.nl).

Tabel FF-Wet	Soort
2	alpenwatersalamander
3	kamsalamander
3	poelkikker
3	rugstreeppad

5.6.2. Resultaten veldbezoek

Binnen het plangebied komt mogelijk de algemeen beschermde gewone pad voor (tabel 1 van de Flora- en faunawet).

Strenger beschermde amfibieënsoorten worden op basis van biotoop binnen het plangebied niet verwacht.

5.6.3. Effectbespreking

In het plangebied wordt alleen de algemeen beschermde amfibieën soort gewone pad (tabel 1 van de Flora- en faunawet) verwacht. Deze wordt mogelijk door de werkzaamheden verstoord. In de omgeving is voldoende biotoop aanwezig waar aanwezige dieren naar kunnen uitwijken.

5.6.4. Vervolgstappen

Om effecten op algemeen beschermde soorten amfibieën zoveel mogelijk te beperken dienen de werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd van één kant uit te worden uitgevoerd zodat aanwezige dieren in de gelegenheid zijn om te ontkomen. Dit valt onder de zorgplicht.

Er hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd, voor algemeen beschermde soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke projecten.

5.7 Vissen

5.7.1. Resultaten

Binnen het plangebied en in de directe omgeving is geen oppervlaktewater aanwezig. Er komen derhalve geen vissen voor binnen het plangebied.

5.7.2. Vervolgstappen

Er zijn voor beschermde vissen geen vervolgstappen benodigd

5.8 Ongewervelden

5.8.1. Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de strenger beschermde soorten (opgenomen in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet) weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 7: Strenger beschermde soorten ongewervelden die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron: www.telmee.nl).

Tabel FF-Wet	Soort
3	rivierrombout
3	heideblauwtje
3	keizersmantel
3	rouwmantel

5.8.2. Resultaten veldbezoek

Binnen het plangebied is geen biotoop aanwezig dat van belang kan zijn voor beschermde ongewervelden.

5.8.3. Effectbespreking

Er worden geen effecten op beschermde ongewervelden verwacht.

5.8.4. Vervolgstappen

Er zijn voor beschermde ongewervelden geen vervolgstappen benodigd

6 Conclusies en aanbevelingen

In onderstaande paragrafen worden de conclusies en aanbevelingen uit de quickscan besproken.

6.1 Conclusies

6.1.1. Gebiedsbescherming Er worden geen effecten op beschermde natuurgebieden verwacht.

6.1.2. Soortbescherming In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de beschermde soorten waarmee op de planlocatie rekening moet worden gehouden. Dit is gebaseerd op bestaande gegevens en het veldbezoek.

Tabel 8: Beschermde soorten die binnen de planlocatie worden verwacht op basis van bestaande gegevens en het veldbezoek.

		Tabel 1 algemene soorten	Tabel 2 Licht beschermde soorten	Tabel 3 Streng bescherm de soorten	Vogels
Vogels	Broedvogels algemeen				X
Grondgebonden zoogdieren	Algemene soorten	X			
Vleermuizen	Diverse soorten, verblijfplaats/vliegroute/ foerageergebied			X	
Amfibieën	Algemene soorten	X			

Uit de volgende soortgroepen zijn geen beschermde soorten aangetroffen of te verwachten:

- Planten
- Vogels met jaarrond beschermde nesten
- Reptielen
- Vissen
- Ongewervelden

6.2 Aanvullend onderzoek Om effecten op vleermuisverblijven te kunnen uitsluiten dient de te slopen berging nader te worden onderzocht op gebruik door vleermuizen. Dit onderzoek wordt gecombineerd uitgevoerd met het onderzoek naar aanwezigheid van vleermuisverblijven in de te slopen woonhuizen aan de Mozartstraat 1 t/m 15.

6.3 Ontheffing Flora- en faunawet Er is ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet benodigd indien het project resulteert in handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen. Dit geldt alleen voor licht en streng beschermde soorten (tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet); voor algemene soorten (tabel 1 van de Flora- en faunawet) geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer en onderhoud een algemene vrijstelling.

Indien uit het aanvullend onderzoek naar vleermuizen blijkt dat de te slopen berging in gebruik is als verblijfplaats voor vleermuizen, is voor de sloop van de berging een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet benodigd.

Voor de overige soortgroepen geldt dat er voor de uitvoering van de werkzaamheden geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is benodigd. Wel dient rekening te worden gehouden met onderstaande maatregelen.

6.4 Maatregelen

6.4.1. Gebiedsbescherming

Ten aanzien van beschermde gebieden zijn geen maatregelen benodigd.

6.4.2. Soortbescherming

Om effecten op beschermde soorten zoveel mogelijk te voorkomen worden in ieder geval de volgende maatregelen voorgesteld:

- Om effecten op broedende vogels te voorkomen dienen werkzaamheden waarbij bomen/struiken/vegetatie worden verwijderd, buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Voor het broedseizoen geldt geen vaste periode. Het verschilt per soort. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 juli. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, moet door een ter zake kundige worden gecontroleerd of er in te verwijderen bomen/struiken/vegetatie broedende vogels aanwezig zijn. Indien effecten op broedende vogels niet kunnen worden uitgesloten mag er niet gewerkt worden.
- Om effecten op algemeen beschermde soorten kleine grondgebonden zoogdieren en amfibieën zoveel mogelijk te beperken dienen de werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd van één kant uit te worden uitgevoerd zodat aanwezige dieren in de gelegenheid zijn om te ontkomen. Dit valt onder de zorgplicht.
- Om te voorkomen dat door gebruik van kunstlicht (tijdens de werkzaamheden of door de nieuwe inrichting) verstoring optreedt op verblijfplaatsen van vleermuizen en op foeragerende of passerende dieren, dient gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting. Hierbij dient lichtval op bomen en gebouwen te worden vermeden.

7 Literatuurlijst

- Reijbroek, PAFM., 2013, Quickscan Mozartstraat 1 t/m 15, Elst. De Groene Ruimte BV.
- Creemers, R. & Delft, J. van 2009. Atlas van reptielen en amfibieën in Nederland, Ravon.
- Limpens, H. & J. Regelink, R. Koelman, 2009. Vleermuizen en planologie (syllabus). Zoogdiervereniging VZZ, Arnhem..
- Sovon, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels.
- www.zuid-holland.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.telmee.nl
- www.libellennet.nl
- www.vlindernet.nl
- www.ravon.nl

Colofon

Opdrachtgever Vivare
dhr. B. Ploeg

Uitgave Movares Nederland B.V.

Divisie Ruimte, Mobiliteit en Infra: Afdeling Planontwikkeling en Bouwprocessen:
Omgeving en Conditie

DK G 3.00
Daalseplein 101
3500 GW Utrecht

Telefoon 030-2653257

Ondertekenaar drs. T.P. Seip
Adviseur ecologie

Projectnummer RM001504

Opgesteld door drs. T.P. Seip

Versie:	1.0	Status	vrijgegeven
	Naam:	Paraaf:	Datum:
Opsteller	drs. T.P. Seip		13-09-2013
Controleur	drs. C.A. van der Kooij		13-09-2013

© 2013, Movares Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V.

Bijlage I Wettelijk kader

De toets is gericht op de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden. De soortbescherming is in de wet geregeld middels de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is geregeld middels de Natuurbeschermingswet en middels het beleid uit de Nota Ruimte (Ecologische Hoofdstructuur).

Soortbescherming;
Flora- en faunawet

Soortbescherming in Nederland is geregeld in de Flora- en faunawet. Deze wet is op 1 april 2002 in werking getreden en voorziet in de bescherming van een groot aantal in Nederland voorkomende planten en dieren. Voor de beschermde soorten geldt een aantal verbodsbepalingen zoals weergegeven in onderstaand kader.

Artikel 8:

Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op een andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9:

Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10:

Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11:

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12:

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13:

Het is verboden beschermde planten en dieren te vervoeren of onder zich te hebben.

Naast de verbodsbepalingen voor de in de wet genoemde beschermde soorten geldt voor alle in het wild voorkomende planten en dieren in Nederland de zorgplicht (artikel 2).

Ontheffing

Bij de Flora- en faunawet kan onder voorwaarden van het verbod op schadelijke handelingen worden afgeweken met een ontheffing of vrijstelling. De beschermde soorten zijn na het inwerking treden van de AMvB artikel 75 in 2005, verdeeld in drie categorieën (tabellen) waarvoor verschillende toetsingscriteria gelden voor het verkrijgen van een ontheffing.

Tabel 1 (algemene soorten)

Het betreft beschermde soorten waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Hiervoor geldt een vrijstellingsregeling als bij ingrepen sprake is van bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen.

Tabel 2 (overige / licht beschermde soorten)

Het betreft beschermde soorten waarvoor een vrijstelling geldt wanneer gewerkt wordt volgens een door de minister van EL&I (voorheen LNV) goedgekeurde gedragscode. Wanneer er geen gedragscode is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden. Voorwaarde is dat er geen afbreuk gedaan mag worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (populatie-niveau). Dit is de zogenaamde 'lichte toets'.

Tabel 3 (streng beschermde soorten)

Het betreft streng beschermde soorten. Dit betreft soorten die zijn opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Daarnaast betreft het soorten die door Nederland aan deze lijst zijn toegevoegd middels een AMvB van artikel 75. Voor deze soorten wordt alleen ontheffing verleend als er aan een aantal voorwaarden wordt voldaan:

- Er is geen andere bevredigende oplossing, waarbij gezocht moet worden naar alternatieven voor de locatie of voor de ingreep;
- Er is sprake van een in of bij wet genoemd belang;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van de instandhouding van de soort;
- Er wordt zorgvuldig gehandeld ten aanzien van de soort.

Deze criteria worden ook wel omschreven als de 'uitgebreide toets'.

Vogels

Vogels maken geen onderdeel uit van de tabellen. Alle vogels zijn in dezelfde mate beschermd. Broedende vogels met nesten, eieren of niet vliegvlugge jongen zijn, in navolging van de Europese Vogelrichtlijn, strikt beschermd; voor verstoring van broedgevallen wordt in principe geen ontheffing gegeven. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen (circa 15 maart – 15 augustus) plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. Uitzondering zijn vogels met jaarrond beschermde nesten. Voor het verstoren, beschadigen of vernietigen van jaarrond beschermde vogelnesten is altijd een ontheffing benodigd, ook als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden. Bij een ontheffingaanvraag, zal de uitgebreide toets zoals beschreven onder soorten van tabel 3 worden toegepast. Het in of bij wet genoemd belang moet in de Vogelrichtlijn zijn opgenomen. In augustus 2009 is door de Minister van (destijds) LNV nieuw beleid voor het beoordelingskader van Flora- en faunawetontheffingaanvragen aangekondigd. Met dit nieuwe beleid is een nieuwe vogellijst afgegeven. In deze vogellijst is onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (vogels van categorie 1 t/m 4) en soorten waarvoor de nesten niet jaarrond zijn beschermd, maar waarvoor wel inventarisatie gewenst is (vogels van categorie 5). Indien vogels uit de laatste groep in de projectlocatie aanwezig zijn moet een omgevingscheck gedaan worden om te kijken of in de directe omgeving voldoende alternatieven aanwezig zijn. Wanneer in de omgeving onvoldoende broedbiotoop aanwezig is, zijn ook de nesten van soorten uit categorie 5 jaarrond beschermd (min LNV, augustus 2009).

Functionaliteit behouden

Door een wijziging in de beoordeling van ontheffingaanvragen in augustus 2009, is het mogelijk om te voorkomen dat een ontheffing nodig is. Dit is het geval wanneer mitigerende maatregelen er voor zorgen dat de ‘functionele leefomgeving’ van dieren intact blijft. Dit betekent bijvoorbeeld dat er voorafgaand aan de ingreep nieuw leefgebied wordt gerealiseerd. Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrictlijn en voor vogels kan dit van belang zijn omdat er alleen ontheffing kan worden verkregen bij een beperkt aantal belangen welke in respectievelijk de Habitatrictlijn of Vogelrichtlijn worden aangegeven. Deze handelswijze kan formeel worden bekrachtigd bij het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag geeft dan een zogenoemde ‘positieve afwijzing’ af. Dat betekent dat er geen ontheffing nodig is omdat er voldoende mitigerende maatregelen worden genomen. Recent zijn er uitspraken van de Raad van State (op 3 oktober 2012, uitspraak 201108112/1/A3 en 11 juli 2012, uitspraak 201104809) waarbij het ministerie van EL&I onterecht de ontheffingsprocedure niet volledig doorlopen had. De positieve afwijzing was onterecht afgegeven. Het Netwerk Groene Bureaus, de brancheorganisatie van de groene adviesbureaus waarbij Movares ook is aangesloten, benadrukt naar aanleiding van deze uitspraken dat maatregelen om effecten op natuur te voorkomen veel meer aandacht moeten krijgen. In de praktijk betekent dit veelal een tijdige en adequate uitvoering van maatregelen waarvan de effectiviteit is aangetoond.

Soortbescherming; Rode Lijst

Een Rode Lijst bevat een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de minister van EL&I. Rode lijsten hebben geen juridische status. Als een soort op de lijst komt, is deze niet automatisch beschermd. Daarvoor moet de soort worden aangewezen onder de Flora- en faunawet. De Rode lijsten helpen daarbij. Deze lijsten worden ook gebruikt om te toetsen of de beleidsdoelen over biodiversiteit worden gehaald (www.rijksoverheid.nl).

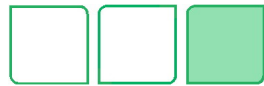
Gebiedsbescherming; Natuurbeschermingswet 1998

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet in werking getreden. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrictlijn, voor zover die zien op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. Directe toetsing aan de Vogel- en Habitatrictlijn is daarmee niet meer aan de orde. Onder de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 worden de Vogel- en Habitatrictlijngebieden aangewezen en beschermd. Deze worden gezamenlijk Natura 2000-gebieden genoemd. Daarnaast worden Beschermd Natuurmonumenten en Wetlands aangewezen en beschermd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van EL&I. Nederland zal in de komende jaren voor alle gebieden die samen Natura 2000 vormen, beheerplannen opstellen. Deze beheerplannen maken duidelijk welke activiteiten wel en niet mogelijk zijn in en om die gebieden.

Gebiedsbescherming; Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. De EHS is een plan

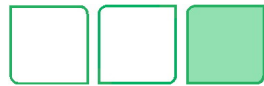
in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van de EHS is vastgelegd in de Nota Ruimte. De rijksoverheid heeft de bruto begrenzing vastgesteld, de provincies zijn bevoegd om dit netto te begrenzen. Sinds de invoering van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening in juli 2008 wordt het ruimtelijke beleid van de provincies vastgelegd in structuurvisies. Totdat de nieuwe structuurvisies zijn opgesteld, gelden de bestaande streekplannen en provinciale omgevingsplannen volgens de Wro als structuurvisie. Provincies wijzen in hun structuurvisie de gebieden aan die onder de EHS vallen. In of in de nabijheid van EHS-gebied geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe plannen of projecten zijn niet toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële)waarden en kenmerken van het EHS-gebied significant aantasten, tenzij er sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De planologische bescherming van de EHS vindt plaats in op basis van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen bestemmingsplannen.

de groene ruimte

Quickscan Mozartstraat I t/m I5,
Elst

de groene ruimte

Quicksan Mozartstraat | t/m 15,
Elst

Colofon

Titel : Quickscan Mozartstraat 1 t/m 15, Elst

Projectnummer: .. : 13482

Opdrachtgever ... : Vivare Projecten BV
Postbus 5265
6802 EG Arnhem

Datum : 1 augustus 2013

Status rapport ... : eindrapport / definitief

Bestand : 13482-eindrapl.wpd

Opdrachtnemer .. : De Groene Ruimte BV
Postbus 400
6700 AK Wageningen
tel. 0317-423969
dgr@dgr.nl www.dgr.nl

Handtekening voor akkoord directie,

Naam : ir. P.A.F.M. Reijbroek

Handtekening: ... :

Auteursrecht : De auteursrechten van dit rapport rusten bij zowel opdrachtgever als opdrachtnemer, tenzij schriftelijk anders is/wordt overeengekomen. Alleen degenen bij wie het auteursrecht rust zijn gerechtigd het rapport voor eigen gebruik te vermenigvuldigen, te verspreiden of toe te passen, alsook om het ter informatie aan derden openbaar te maken tegen onderling (= zij bij wie het auteursrecht rust) overeengekomen voorwaarden (kosten, citeren, gebruiken, wijzigen etc).

Aansprakelijkheid . : Raadpleging van en eventuele verdere handelingen met/op basis van het door De Groene Ruimte BV geleverde product vallen buiten elke verantwoordelijkheid van opdrachtgever en/of De Groene Ruimte BV.

INHOUD

1.	INLEIDING	3
2.	WERKWIJZE	5
3.	BESCHRIJVING PLANGEBIED EN INGREEP	7
3.1.	Ligging en omgeving	7
3.2.	Plangebied	7
3.3.	Ingreep	8
4.	RESULTATEN FLORA- EN FAUNAWET	9
4.1.	Flora	9
4.2.	Zoogdieren	9
4.3.	Amfibieën, reptielen en vissen	10
4.4.	Vogels	11
4.5.	Insecten en andere ongewervelden	11
5.	CONCLUSIES EN ADVIEZEN	13
5.1.	Conclusies	13
5.2.	Adviezen	13
	BRONNEN	15

Bijlagen

Bijlage 1. Samenvatting verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet (FF-wet)

[illegible]

An aerial photograph of a residential neighborhood. A large, L-shaped property is outlined in red. The property is situated at the intersection of Chopin Street (running horizontally across the top left) and Mozart Street (running diagonally from the top right towards the bottom center). The property itself is a large, light-colored building with a flat roof, possibly a school or institutional building. Surrounding the property are various other houses, some with swimming pools, and parking lots. The street names 'Chopin Street', 'Mozart Street', and 'Hewey Road' are visible on the map.

I. INLEIDING

In opdracht van Vivare Projecten BV heeft De Groene Ruimte BV in juli 2013 een ecologische quickscan ingevolge de Flora- en faunawet (FF-wet) uitgevoerd voor het plangebied Mozartstraat 1 tot en met 15 te Elst.

Het plangebied betreft acht seniorenwoningen met één verdieping in de bebouwde kom van Elst. Het onderzoeksgebied (= plangebied) is naar schatting 2.000 m² groot. De ingreep betreft de sloop van de woningen, gevolgd door nieuwbouw en is in het kader van de FF-wet aan te duiden als een 'ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'.

In deze rapportage zijn de resultaten verwoord van de ecologische quickscan van het plangebied. In het kader van de quickscan zijn een beknopt bronnenonderzoek en een veldonderzoek uitgevoerd. Van het plangebied is een situatiebeschrijving opgenomen. Daarnaast zijn -per soortengroep- de aangetroffen en de zeer waarschijnlijk aanwezige, beschermde soorten aangegeven. Indien bronnenonderzoek en veldonderzoek onvoldoende informatie of zekerheid hebben opgeleverd, waardoor nader (veld)onderzoek is vereist, is dat bij de soortengroep aangegeven. Van niet genoemde streng beschermde soorten kan de aanwezigheid worden uitgesloten.

Er heeft geen andere toetsing plaatsgevonden dan aan de vereisten vanuit de FF-wet.

2. WERKWIJZE

Ter voorbereiding op het veldbezoek is voor het plangebied een aantal bronnen (internetsites, verspreidingsatlassen en andere relevante bronnen) geraadpleegd, om een indruk te krijgen van de mogelijke natuurwaarden van (de omgeving van) het plangebied.

Het veldonderzoek heeft plaatsgevonden op 31 juli 2013 tussen 13.15u en 14.15u. Het was een bewolkte, regenachtige dag, de windkracht was 3 Bft en de temperatuur was ca. 24 °C. Het veldbezoek is uitgevoerd door een ervaren veldecoloog¹⁾ van De Groene Ruimte. Daarbij zijn alle (sporen van) beschermde soorten genoteerd. Er is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten²⁾. Ook andere bijzondere waarnemingen zijn genoteerd en er zijn foto's gemaakt.

Er is gericht gezocht naar (sporen van) beschermde soorten, maar er zijn geen gerichte inventarisaties (met vallen of dergelijke) naar bepaalde soorten(groepen) uitgevoerd.

In de rapportage zijn ter illustratie en toelichting enkele foto's³⁾ opgenomen, opdat een zo compleet mogelijk (ecologisch) beeld wordt verkregen van het plangebied. Uiteraard zijn de wettelijk beschermde soorten apart vermeld en is aangegeven welke consequenties dit heeft voor de verdere procedure.

.....
¹⁾ mw. J. Snellenberg, MSc.

²⁾ De meeste planten- en diersoorten zijn niet jaarrond vindbaar in het veld. Door het plangebied ook op mogelijke geschiktheid voor beschermde soorten te beoordelen, wordt een beeld verkregen van de mogelijkheid of waarschijnlijkheid dat deze soorten voorkomen. Om een maximale zekerheid over het al dan niet voorkomen te verkrijgen zijn in het algemeen gerichte inventarisaties in de daarvoor geschikte seizoenen noodzakelijk.

³⁾ Alle in deze rapportage opgenomen foto's zijn gemaakt tijdens het veldbezoek, tenzij anders is aangegeven.

Overzicht plangebied (voor- en achterzijde woningen)

3. BESCHRIJVING PLANGEBIED EN INGREEP

3.1. Ligging en omgeving

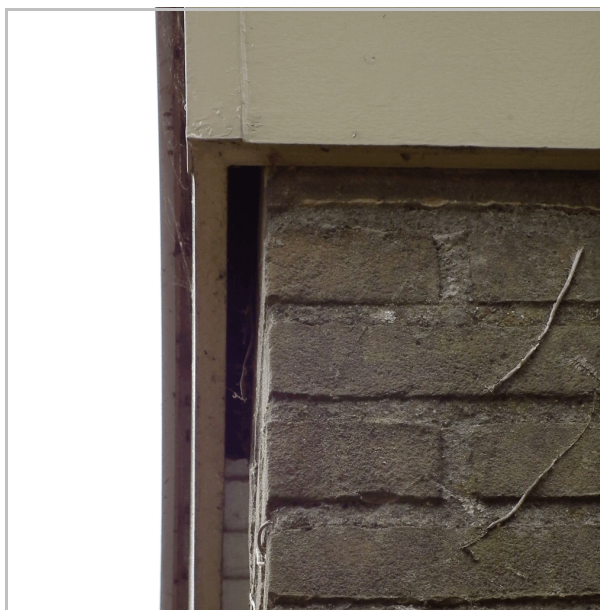
Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Elst, circa 250 meter ten westen van de spoorlijn Arnhem-Nijmegen. Het plangebied wordt aan alle zijden omringd door relatief groene woonwijken. Direct ten zuidwesten van het plangebied ligt een school. Het schoolplein grenst aan het plangebied. Direct ten zuiden van het plangebied is een klein parkje aanwezig.

3.2. Plangebied

Het plangebied bestaat uit acht seniorenwoningen met een voor- en achtertuin. Aan de voorzijde van de woningen zijn twee kleine bloemperken, met twee bankjes, aanwezig.

De woningen zijn één verdieping hoog. De woningen hebben bakstenen muren met enkele open stootvoegen en een plat dak. Aan de bovenzijde van de muren is een boeiboord aanwezig. Er is op veel plaatsen toegang tot de ruimte achter het boeiboord, onder het dak. Achter een deel van de boeiboorden is isolatie aanwezig.

Ruimte achter boeiboord

Perkje voor woningen

3.3. Ingreep

De woningen zullen op zijn vroegst eind 2014 worden gesloopt. Vermoedelijk worden ook de tuinen geamoveerd. Na de sloop wordt nieuwbouw gepleegd. De ingreep is in het kader van de FF-wet aan te duiden als een 'ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'.

4. RESULTATEN FLORA- EN FAUNAWET

4.1. Flora

Aandachtspunten Flora- en faunawet flora

Soort	Tabel 2	Tabel 3		Opmerkingen
		HR bijl IV	Bijl I	
< geen >				

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten of Rode-Lijstsoorten aangetroffen.

Tijdens het veldbezoek zijn in en rond enkele tuinen plantensoorten aangetroffen die vermeld staan op tabel I van de AMvB art. 75 FF-wet, zoals Akkerklokje (tabel I). Aangenomen wordt dat het hier gaat om aangeplante exemplaren en dus niet om beschermde wilde planten.

De licht beschermde Brede wespenorchis (tabel I) komt mogelijk wel wild in het plangebied voor, ondanks dat deze niet is waargenomen.

Gezien de huidige inrichting en het recente gebruik van het terrein worden andere beschermde soorten niet verwacht.

Conclusie flora

Door de ingreep worden geen streng beschermde⁴⁾ plantensoorten verstoord. Brede wespenorchis wordt door de ingreep mogelijk verstoord of vernield.

4.2. Zoogdieren

Aandachtspunten Flora- en faunawet zoogdieren

Soort(groep)	Tabel 2	Tabel 3		Opmerkingen
		HR bijl IV	Bijl I	
Vleermuizen		?		Vaststellen aan-/afwezigheid middels nader onderzoek

Vleermuizen

Uit het bronnenonderzoek is naar voren gekomen, dat Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Laatvlieger, Gewone grootoorvleermuis en Watervleermuis in de omgeving van het plangebied voorkomen.

Tijdens het veldbezoek zijn op meerdere plaatsen achter de boeiboorden, onder het dak en in de spouwruimte mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Op de meeste plaatsen achter de boeiboorden zijn enkel mogelijkheden achter de desbetreffende plaat, maar op enkele plaatsen is via de ruimte achter de boeiboorden toegang tot de ruimte onder het dak.

⁴⁾ Met streng beschermde soorten wordt bedoeld: soorten die zijn vermeld op tabel 2 en tabel 3 van de AMvB art. 75 FF-wet.

Op vier plaatsen zijn ventilatiesleuven bovenin de muur aanwezig. Via deze sleuven kunnen vleermuizen toegang krijgen tot de spouwruimte.

Overige streng beschermde zoogdiersoorten

Andere streng beschermde zoogdiersoorten zijn niet aangetroffen en worden, gezien de biotopen in het plangebied, ook niet verwacht.

Licht beschermde zoogdiersoorten

De licht beschermde zoogdiersoorten Egel, Mol, Huisspitsmuis en Bosmuis worden verwacht.

Conclusie zoogdieren

Door de ingreep worden mogelijk streng beschermde vleermuizen verstoord. Gericht nader onderzoek in het juiste seizoen is nodig om vast te stellen of, en zoja welke verblijfplaatsen van welke vleermuissoorten aanwezig zijn, alsmede het exacte aantal en het effect van de exacte ingreep hierop.

De genoemde licht beschermde soorten staan vermeld op tabel I van de AMvB art. 75 FF-wet; dit betreft algemeen vrijgestelde soorten bij onder andere 'ruimtelijke inrichtingen en ontwikkelingen'.

4.3. Amfibieën, reptielen en vissen

Aandachtspunten Flora- en faunawet reptielen, amfibieën en vissen

Soort(groep)	Tabel 2	Tabel 3		Opmerkingen
		HR bijl IV	Bijl I	
< geen >				

Amfibieën

Het plangebied bevat geen elementen die van belang zijn voor streng beschermde amfibiesoorten. Wel kunnen licht beschermde soorten als Gewone pad en Bruine kikker voorkomen.

Reptielen

Het plangebied is, gezien de ligging en de aard, ongeschikt voor reptielen.

Vissen

Door het ontbreken van open water komen geen vissen voor in het plangebied.

Conclusie amfibieën, reptielen en vissen

Door de ingreep worden geen streng beschermde amfibieën, reptielen of vissen verstoord. De (mogelijk) aanwezige soorten staan vermeld op tabel I van de AMvB art. 75 FF-wet; dit betreft algemeen vrijgestelde soorten bij onder andere 'ruimtelijke inrichtingen en ontwikkelingen'.

4.4. Vogels

Aandachtspunten Flora- en faunawet vogels

Soort	Opmerkingen
< geen >	
De ingreep is alleen toegestaan:	
- indien zich geen broedgevallen voordoen (kort vóór de ingreep een veldcontrole uit laten voeren); - indien geen jaarrond beschermde verblijfplaatsen worden verstoord.	

Er zijn geen jaarrond beschermde nesten van vogels vastgesteld en deze worden, gezien het biotoop, ook niet verwacht. In het groen rond de bebouwing zijn veel vogelsoorten waargenomen, zoals Koolmezen en Merels. Deze soorten kunnen broeden in de groenvoorzieningen.

Conclusie vogels

Er zijn geen nesten aanwezig, die jaarrond zijn beschermd. Door de ingreep worden mogelijk broedgevallen van onder andere Koolmezen en Merels verstoord, afhankelijk van de periode van de ingreep. Broedgevallen mogen nooit worden verstoord.

4.5. Insecten en andere ongewervelden

Aandachtspunten Flora- en faunawet insecten en andere ongewervelden

Soort(groep)	Tabel 2	Tabel 3		Opmerkingen
		HR bijl IV	Bijl I	
< geen >				

Gezien de inrichting van het terrein kan hooguit een aantal algemene insecten en andere ongewervelden worden verwacht. Er is geen geschikt biotoop aanwezig voor streng beschermde soorten.

Conclusie insecten en andere ongewervelden

Uit deze soortengroepen worden geen beschermde soorten verstoord door de geplande ingreep.

5. CONCLUSIES EN ADVIEZEN

5.1. Conclusies

- Van de streng beschermde vleermuizen kan op basis van de quickscan geen uitsluitsel worden verkregen over de aanwezigheid/afwezigheid.
- Met uitzondering van de hiervoor genoemde soorten worden naar verwachting geen streng beschermde soorten verstoord door de ingreep.
- Door de ingreep worden (mogelijk) enkele licht beschermde zoogdier- en amfibiesoorten verstoord. Voor de licht beschermde soorten van tabel 1 van de AMvB art. 75 FF-wet geldt een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen en ontwikkelingen.
- Mogelijk komen nesten voor van onder andere Koolmezen en Merels. Verstoren-de activiteiten mogen pas plaatsvinden nadat broedgevallen op natuurlijke wijze zijn geëindigd (en de jonge vogels definitief zijn uitgevlogen) en voordat zich nieuwe broedgevallen voordoen.

Consequenties aanwezigheid beschermde soorten (FF-wet) bij ruimtelijke ingrepen en ontwikkelingen

Algemeen	Voor het verstoren van alle soorten geldt de algemene zorgplicht.
Tabel 1	De soorten van tabel 1 betreft algemeen vrijgestelde soorten.
Tabel 2	Voor het verstoren van soorten van tabel 2 is een ontheffing inzake de FF-wet vereist, tenzij aantoonbaar wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van EZ goedgekeurde en voor de situatie passende gedragscode, of de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen wordt gewaarborgd.
Tabel 3	Voor het verstoren van soorten van tabel 3 is een ontheffing inzake de FF-wet vereist, tenzij de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats wordt gewaarborgd. Voor Habitatrichtlijnsoorten geldt dat de ontheffing moet worden aangevraagd op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn.
Vogels	Voor het verstoren van vogels met een jaarrond beschermd nest is een ontheffing inzake de FF-wet vereist, tenzij de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats wordt gewaarborgd. Voor vogels geldt dat de ontheffing moet worden aangevraagd op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn.

5.2. Adviezen

- Voor vleermuizen is gericht nader onderzoek nodig in het juiste seizoen. Middels dit nader onderzoek wordt de aan- of afwezigheid vastgesteld en, indien van toepassing, het aantal en type verblijfplaatsen.
- In het algemeen geldt dat de werkzaamheden ruim buiten het broedseizoen uitgevoerd dienen te worden; indien werkzaamheden binnen of rond het broedseizoen worden uitgevoerd, dient te worden vastgesteld dat er geen enkel broedgeval kan worden verstoord.
- Voor alle soorten (beschermd en niet beschermd) geldt de algemene zorgplicht. Deze houdt in dat de werkzaamheden op een zodanige wijze worden uitgevoerd dat planten en dieren zo min mogelijk worden verstoord.
- In z'n algemeenheid dienen de versturende werkzaamheden zo beperkt mogelijk te zijn (algemene zorgplicht). In elk geval dient de verstoring beperkt te blijven tot het (netto) plangebied. Ook materialenopslag, bouwketen etc. dienen zo

mogelijk binnen de begrenzing van het plangebied een plaats te krijgen en mogen in elk geval geen verstorend effect hebben buiten het plangebied.

- Ook dient, vanuit de zorgplicht, de periode van uitvoering zo gekozen te worden, dat dieren zo min mogelijk worden verstoord. Aanwezige dieren (algemene soorten, en soorten zonder bijzondere beschermingsstatus) worden weggevangen of op een onschadelijke wijze verdreven naar een geschikt biotoop.
- Bij de werkzaamheden is het van belang de bestaande, te handhaven landschapselementen als grasland, houtopstanden en struwelen niet aan te tasten.
- Het verdient aanbeveling om na afronding van het nader onderzoek een ecologisch werkprotocol op te laten stellen; hierin is aangegeven op welke wijze rekening wordt gehouden met de aanwezige planten en dieren.

BRONNEN

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005. *Buiten aan het werk? Houd rekening met beschermde dieren en planten!* - Brochure Min. van LNV.

Flora- en faunawet zoals geldend op 7 augustus 2013

Algemene Maatregel van Bestuur inzake art. 75 van de Flora- en faunawet (2005)

Nederlandse Database Flora en Fauna
Stichting RAVON
Zoogdieratlas.nl

www.telmee.nl
www.ravon.nl
www.zoogdieratlas.nl

BIJLAGE I. SAMENVATTING VERPLICHTINGEN VANUIT DE FLORA- EN FAUNA WET (FF-WET)

Onderstaande tekst bevat de voor het onderhavige project belangrijkste aspecten van de Flora- en faunawet. Uiteraard is alleen de wettekst bepalend; aan onderstaande tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend.

Middels de Flora- en Faunawet (FF-wet) zijn in beginsel alle inheemse planten- en diersoorten beschermd en voor alle soorten geldt de wettelijke zorgplicht. Een aantal planten- en diersoorten heeft een bijzondere beschermingsstatus ('beschermde soorten'). Een ingreep kan een effect hebben op dergelijke eventueel aanwezige, beschermde planten- en diersoorten. Een initiatiefnemer heeft de wettelijke plicht om na te gaan of door de ingreep beschermde soorten worden verstoord; de bewijslast ligt bij de initiatiefnemer, die moet aantonen dat geen soorten worden verstoord (waardoor één of meer van de artikelen 8 t/m 12 van de FF-wet worden overtreden) of hij moet een ontheffing voor deze verstoring aanvragen bij het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I).

Artikelen 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet.

Art. 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Art. 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Art. 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Art. 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
Art. 12	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

De eerste stap van zo'n procedure is een quickscan. In een quickscan wordt getracht zo veel mogelijk uitsluitsel te krijgen over de aanwezigheid of afwezigheid van beschermde soorten en, bij aanwezigheid, over de vraag of verstoring aan de orde is. Waar mogelijk wordt gekeken hoe eventuele verstoring kan worden voorkómen of worden vermindert.

Indien verstoring niet kan worden voorkomen, dient een ontheffing te worden aangevraagd. Deze dient, vergezeld van een activiteitenplan ingediend te worden bij de Dienst Regelingen van het ministerie van EL&I. In het activiteitenplan wordt onder andere uitgebreid ingegaan op het doel van de aanvraag, wordt een onderbouwing gegeven en wordt ingegaan op de wijze waarop met (streng) beschermde soorten wordt omgegaan. De verwerking van de aanvraag door de Dienst Regelingen kan geruime tijd in beslag nemen (in het algemeen minstens 2 maanden maar ook 6 maanden is niet uitzonderlijk).

Middels een Algemene Maatregel van Bestuur in 2005 is de toepasbaarheid van de FF-wet verder vorm gegeven. In deze AMvB is een onderscheid gemaakt in drie bijzondere beschermingsregimes; de beschermde soorten zijn onderverdeeld in drie groepen en elk van deze soortengroepen is vermeld op drie tabellen (zie tekstkader volgende pagina). De soorten van tabel 3 hebben de hoogste beschermingsstatus.

Vogels kennen een apart beschermingsregime, los van de tabellen-indeling. Sinds 26 augustus 2009 zijn de nesten van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd. Ook kan voor een aantal soorten van tabel 3 geen ontheffing meer worden verkregen (tenzij een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn van toepassing is); indien vaste verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig zijn, dient de ingreep plaats te vinden op een zodanige wijze dat -althans ingevolge de FF-wet- geen sprake is van verstoring, omdat de functionaliteit van de verblijfplaatsen wordt gewaarborgd.

Toelichting tabellen soorten Flora- en faunawet

In onderstaande tabellen staan alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet (FF-wet). De tabellen zijn aan de ene kant aan de orde bij ontheffingverlening voor artikel 75 en aan de andere kant bij vrijstellingen in het kader van het Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen (AMvB artikel 75).

Vogelsoorten zijn in de oorspronkelijke tabellen van het ministerie van LNV niet apart opgenomen, omdat het een erg lange lijst is. Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd (behalve exoten).

Toelichting tabel 1

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t/m 12 van de FF-wet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).

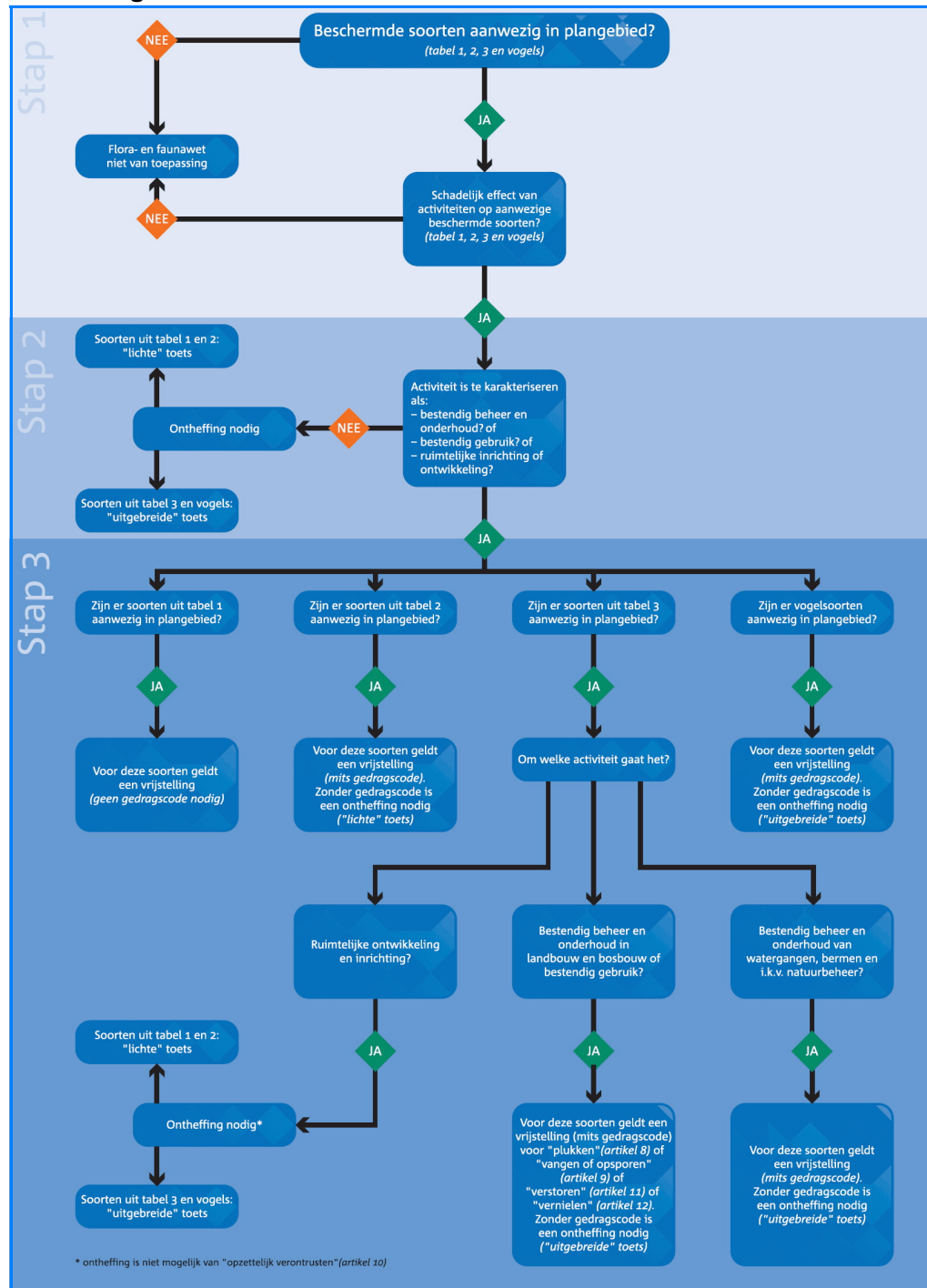
Toelichting tabel 2

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de FF-wet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van EL&I goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3).

Toelichting tabel 3

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8 t/m 12 van de FF-wet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van EL&I goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de FF-wet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig.
- Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik en voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling is het niet mogelijk voor artikel 10 voor de soorten in tabel 3 een ontheffing te krijgen.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.
- Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria:
 - 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang;
 - 2) er is geen alternatief;
 - 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zgn. uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).

Stroomdiagram Flora- en faunawet

(Zie ook het stroomdiagram op de volgende pagina).

Stroomdiagram voor Ruimtelijke ontwikkelingen per 26 augustus 2009

